

Gezi

Fatih ERKOÇOĞLU*

WASHINGTON

*M*innesota'dan gelen arkadaşım Uveys Ali Nur Washington'a gitmek isteyip istemediğimi sordu. "Eğer vakitimiz olursa neden olmasın?" dedim. O bir ara navigation cihazıyla Washington'un mesafesini öğrendi ve nereden gideceğimizi tespit etmeye çalıştı. Yeri gelmişken ifade edeyim Amerika'da bir yön bildiren cihazınız yoksa işiniz gerçekten de zor...

rısına kadar araç kullandı ve epeyce yorulunca da yol bo-yundaki ucuz otellerden birisine geceleme için girdik. Sabah erkenden kahvaltı sonrasında tekrar yolumuza koyulduk.

Hava yağmurluydu. Seyir halindeyken arkadaşımı daha önce benim de tanışmış olduğum Ayşe el-Adeviye Hanım aradı. Kendisi Georgetown Üniversitesi'nin düzenlediği bir programa katılmak için yarı Washington'a geleceğini söy-

ülkenin başkentini hem de burada tertip edilen İslâm'la ilgili bir programda hocamı görme imkanımı elde edecektim.

Öğleye doğru Washington'a ulaştık. Hava yağmurlu, her yer alabildiğine yeşillikti. Motelimiz Virginia tarafında idi. Pentagon'u ve sadece görev esnasında şehit olanların defnedildiği Arlington Milli (Askerî) Mezarlığının hemen yanından geçerek gittik. Aracımızdaki eşyaları odamıza bıraktıktan son-

Giderken uğradığımız Columbus'a dönüş yolunu değiştirdiğimizden dolayı uğramaksızın transit geçtik. Burada çok sayıda otoban yol vardı ve önceden hesap yapıp nereden gideceğinize karar vermeniz gerekiyordu. Arkadaşım Washington'u görmem için programını ona göre ayarladı. Washington yolunda gece ya-

luyordu. Ne büyük tesadüf ki biz de oraya doğru yol alıyorduk. Bu arada arkadaşımın bu programın mahiyetini Ayşe Hanım'dan öğrenmesini istedim. Zira belki bu programda Washington'da Din Müşaviri olarak bulunan Ankara İlahiyat Fakültesinden Prof. Dr. Mehmet Paçacı hocamı görebileceğimi düşündüm. Böylece hem

ra şehri gezmeye başladık.

Amerika'da şehir merkezinde araç park etmek ve park edecek yer bulmak çok zor. Uveys Ali beni yolda indirdi ve ben hızla 169 m. yüksekliğindeki mermerden yapılan Washington anıtının bulunduğu yere gittim. Hava oldukça kapalı ve yağmurluydu. Yine de birkaç

tane fotoğraf çekebildim. Arkadaşım artık arabayı nereye park ettiyse geldi ve benim anıt (dikilitaş) önünde bir iki fotoğrafımı çektikten sonra birlikte yürüyerek Capitol Hill'e doğru gittik. Artık neredeyse hava kararmıştı, yine de biz gece modunda fotoğraflar çekmeye devam ettik. Capitol Hill'in önündeki havuzu dolandık ve diğer caddeden arabamızın yanına vardık. Dikilitaş ve Capitol Hill'in arasında gezerken birden aklıma Sultan Ahmet Meydanı geldi. Buradaki dikilitaşlardan Topkapı Sarayına doğru gidişi hatırladım ve Amerikalıların bu düzenlemeyi bizden almış olabileceklerini düşündüm. Gerçi onların dikilitaşları bizimkilerden daha büyük ve kalın idi. Anıtın etrafı yeşillikti ve bir yandan Capitol Hill diğer yandan ise Lincoln Memorial'ın bulunduğu mekan arasında havuzlar ve parklar yer almaktaydı. Yeşillikler arasında yüzlerce kaz özgür bir şekilde otluyordu.

Hava karardığında aracımızla Washington sokaklarında biraz dolaştık, arkadaşım burada yaşayan bir arkadaşımı telefonla aradı. Yolculuk boyunca uğradığım yerlerin hemen hepsinde olduğu gibi Somalili arkadaşımın burada da bir arkadaşı vardı. Arkadaşıyla buluştuk ve sahibi İranlı olan bir lokantaya girdik. Lokantadan

içeriye girer girmez ben ekmeğin kokusunu almıştım. Zira neredeyse 5 aydır Amerika'da bulunuyordum ve New York'ta birçok defa Türk Lokantasına gitmiştim; fakat bu lokantadaki ekmeğin kokusu aynı güzel ülkemizdeki lokantalardakiler gibi kokuyordu. Müteakiben ısmarladığımız kebablar ve ayranlar geldiğinde durum aynı minval üzere idi. İnanır mısınız ilk defa o gün, ülkemizdeki damak tadını bir İranlının restoranında bulmuştum.

Sabah erken arkadaşım ile birlikte George Washington Üniversitesine gittik. Üniversite çevresindeki sokaklar oldukça dardı, aracımızı park etmek yine sorun oldu. Sokaklar genelde sağlı sollu ikişer katlı, bakımlı evlerden oluşuyordu. Filimlerde görüldüğü gibi Amerikan Üniversiteleri ağaçların ortasında genelde taştan ve ortaçağ şatosu görünüm-

lü binalardan müteşekkildi. Bu üniversite binası da farklı değildi. Yeşillikle birlikte kare tamamlanıyordu. Giren çıkan öğrenciler, bu ortaçağ binasının modern hayatın bir parçası olduğunu kanıtlar gibiydiler.

Programın yapıldığı salon da yapının dışı gibi idi. Ahşap paneller, süslemeler sanki eski bir kilisede olduğunuz havasını veriyordu. İçeride kadınlı erkekli çok sayıda insan vardı. Biz girdiğimizde program henüz başlamıştı. Amerika Müslüman Çalışmaları Programı kapsamında bir günlük konferansın konusu "21. Yüzyılda Amerikan Camii" idi. Konferans programı şöyle idi: Açılış konuşmalarını Georgetown Üniversitesinden John Voll ile Zahid Bukhari yapacaktı. *Cami, Toplum ve Çevre* başlıklı ilk panelde Fairfax Enstitüsünden İqbal Unus'un başkanlığında Howard Üniversitesinden Süley-

man Nyang, ADAMS merkezinden İmam Mohamed Magid, Kentucky Üniversitesinden İhsan Bagby, Prairie View A&M Üniversitesinden Akel İsmail Kahera'nın konuşmaları vardı. Orange County (İlçesi) İslam Merkezi'nden Muzzammil Sıddıkî'nin konferansı bir saat olarak planlanmıştı. Müteakiben öğlen yemeği ve namazı için ara verilecekti. Öğleden sonraki ikinci panelin konusu; *Mekan, Dizayn ve Fonksiyon* idi. Bu panelde Georgetown Üniversitesinden Diana Apostolos-Cappadona başkanlığında MuslimGuide.com'dan Riad Ali, AIC'den Mazen Ayoubi, McCoy Architects'ten Christopher McCoy ve Cemiyet Camii'nden İmam Khalid Griggs'in konuşmaları vardı. Üçüncü panelin konusu ise *Eğitim ve Yetki* idi. Bu panelde ise Georgetown

Üniversitesinden İmam Yahya Hendi başkanlığında Howard Üniversitesinden Altaf Husain, Beytü'l-İlm Akademisinden İmam Amir Mukhtar Faezi, ILDC'den Louay Safi ve İmam Johary Abdul Malik konuşmalarını yapacaklardı. Program Howard Üniversitesinden Sulaiman Nyang'ın kapanış konuşmasıyla sona erecekti.

Ön taraflarda bir yere oturdum. Birkaç kare fotoğraf aldım ve programdaki konuşmacıları dinlemeye koyuldum. Arada hocamın burada olup olmadığını kontrol için, salondakileri süzüyordum. Maalesef hocam gözüküyordu. İlk oturumun sonuna doğru arkama baktığımda bir de ne göreyim hocam dört beş sıra gerimde oturuyordu. Ne kadar sevdiğimi anlatamam. Oturuma ara verilince

hemen hocamın yanına gittim. Tokalaştık ve kucaklaştık. Hal hatır sonrasında ben arkadaşımı ve Ayşe el-Adeviye Hanımı hocama takdim ettim. Hocam, Ayşe hanımla biraz sohbet ettikten sonra, birlikte yemeğin yenileceği salona gittik. Tabii bu arada fotoğraf çekmeyi de ihmal etmiyordum.

Yemek esnasında sohbetimize devam ettik. Müteakiben diğer oturum için aynı salona gidilecekti. Bizim fazla vaktimiz olmadığında hem hocamızdan hem de Ayşe Hanımdan ayrılmak için izin istedik. Hem az da olsa programın bir kısmına katılabiliştim hem de Mehmet Paçacı hocamı görmüştüm.

Yeniden aracımızla şehir merkezine gitmek için yola çıktık. Bu sefer arkadaşım bana Beyaz Sarayı gösterdi. Ben de şaka yollu arkadaşıma –ki bu arada arkadaşım koyu bir Obama taraftarı idi- akşam çayını Obamalarda içip içemeyeceğimiz hususunda takılıyordum. O da bana gülüyordu.

Amerikalılar başkanlarının saraylarını dahi halka ziyarete açmışlar. Çay takdim edip etmediklerini bilmiyorum ama rehberlerde salı ve cumartesi günleri saat 10'dan öğleye ka-

dar başkanlık konutunun halkın ziyaretine açık olduğu yazılıdır. Ne yazık ki biz Çarşamba günü gelmiştik Washington'a ve Obamaları ziyaret imkanıımız olmadı. Bu arada aracımıza park yeri ararken iki defa dolaşmak zorunda kaldığımız Pennsylvania Caddesi boyunca önce hoş binasıyla Kanada Elçiliği'ni ardından FBI binasını gördük.

Çok sayıda anıt ve bakanlık binasının yer aldığı bu şehir malumunuz üzere Amerika Birleşik Devletlerinin başkenti idi. Binaların mimarisi eski Yunan ve Roma tapınaklarını anımsatmakta olup şehirde adeta üçüncü Roma İmparatorluğunun vurgusu hissedilmektedir. (İkinci Roma bilindiği üzere Osmanlı İmparatorluğu idi) Washington anıtından Capitol Hill'e kadar Constitution ve Independence Caddeleri arasında çok sayıda müze bulunmaktadır. 14 adet müzeyi kapsayan Smithsonian Enstitüsü, Ulusal Havacılık ve Uzay Enstitüsü, Ulusal Doğa Tarihi Müzesi, Ulusal Amerikan Yerlileri Müzesi, Hisrhom Müzesi ve Heykel Bahçesi, Ulusal Sanat Galerisi bunlardan sadece birkaçı idi. Capitol Hill'in önündeki, şehri ziyarete gelen çok sayıda turistin uğrak yeri olan havuz başı, burada fotoğraf çektirmek isteyenler için çok ideal bir mekan oluşturmaktadır. Ayrıca havuzla Capitol Hill arasında Kuzey Güney Savaşı'nı anlatan bazı asker heykelleri yer almaktadır.

Capitol Hill'den sonra aracı-

mızla Lincoln Memorial'a gittik. Arkadaşım aracını park ederken ben süratle Virginia'yı Maryland'a bağlayan Arlington Köprüsü'nden önce Virginia tarafına geçtim oradan da fotoğraf çekerek Lincoln Anıtı'na doğru geldim. Yunan tapınağını andıran Lincoln Memorial'a Anıtkabir'deki gibi çok sayıda merdivenle çıkılıyordu. Önünde büyük bir havuz bulunmakta olup havuz neredeyse Washington anıtına kadar uzanmaktaydı. Merdivenlerden çıktıktan sonra beyaz mermerden kaide üzerinde bir tahta oturmuş olduğu halde Amerika Birleşik Devletlerinin 16. Başkanı ve Cumhuriyetçi Parti'nin de ilk başkanı olan Abraham Lincoln sizi karşılamaktaydı. Yapının duvarlarındaki yazılarda Abraham Lincoln'un yapmış olduğu muhtelif konuşmalardan alıntılar vardı. Çok sayıda ziyaretçinin akın ettiği Abraham Lincoln'un anıtının hemen altında ise bir müze yer almaktaydı. Anıttan aşağı doğru inerken hemen sağınızda ise 1950-1953 yıllarında bizim de asker yollayarak iştirak etmiş olduğumuz Kore Savaşı anısına oluşturulmuş mekanda birkaç asker heykeli bulunuyordu. Adamların kısacık tarihlerinde yaşamış oldukları her şeyi gelecek nesillere ve turistlere aktarılması noktasında her türlü çabayı sarf ettikleri anlaşılmaktaydı.

Kore Savaşı anısına tesis edilen alandan ayrıldıktan sonra son bir kez Capitol Hill'e vardık. Hava da iyice kararmış-

tı. Hiç vakit kaybetmeden New York'a doğru yola çıkmamız gerekiyordu. Yol boyu giderken bir ara Türkiye Büyükelçiliği'nde dalgalanan bayrağımızı gördüm. Ardından neredeyse bir saat trafikte bekledikten sonra ancak Washington'dan ayrılabilmiştik. Birkaç saat sonra Baltimore'daydık. Burada arkadaşımın bir akrabasıyla buluştuk ve menüde balığın olduğu bir akşam yemeğini birlikte yedik. Bu süre zarfında arkadaşım biraz dinlenmişti ve hemen yolumuza tekrar koyulduk. Philadelphia sınırlarında ara ara molalar verdik. Molalardan birisi zorunlu oldu. Zira arkadaşım bir ara uyuya kalmıştı ve neredeyse arabamız yoldan çıkacaktı. Benim yol kenarındaki motellerin birinde konaklama isteğime ve ısrarıma rağmen biraz istirahat sonrası New York'a

doğru yeniden hareket ettik. Sabaha doğru New Jersey'deydik. New Jersey ile Manhattan'ı bağlayan George Washington köprüsünden karşıya geçtik. O sabaha kadar araç kullanmaktan yorulmuştu ben de onun uyuyup uyumadığını kontrol etmekten dolayı yorulmuştum. Yarım saat sonra evimizin önündeydik. Bagajlarımızı ve beni indirdikten sonra Uveys Ali, parkın sorun olmadığı bir yere aracımızı götürdü. On dakika sonrasında sıcak evimizdeydik. O gün istirahat ettik. Ertesi günü arkadaşımın birliğinde daha önce belirttiğim üzere Malcolm X'i anma programına gittik.

Somalili arkadaşım Uveys Ali Nur'la birlikte Amerika'nın içlerine doğru yapmış olduğumuz bu gezi, benim için olduk-

ça verimli geçti. Arkadaşımın engin tecrübesiyle bu gezide Columbus, Chicago, Minneapolis, Snt. Paul, Washington gibi bazı önemli Amerikan şehirlerini kısmen tanıma fırsatı buldum. Eski model aracımızla binlerce kilometre yol kat ettik. İnanır mısınız toplam benzin maliyetimiz, otoban yola verdiğimiz ücretten daha azdı. Benzin masrafımız takriben 160 dolar civarındaydı. Moteller orta halli idi ve geceliği adam başı 45 ila 50 dolar idi. Çok az maliyetle geniş bir coğrafi alanı ve özellikle de Amerika'daki Somali toplumunu tanıma fırsatı temin ettiği için arkadaşım, kardeşim Uveys Ali Nur'a çok teşekkür ediyorum.

Başka gezi notlarında görüşmek temennisiyle...

*Dr.